

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref.: 201833013

Vår ref.: TS

Oslo, 25.05.2018

Forslag til endringer i regelverket om anleggsbidrag

Høringsuttalelse fra Nelfo

Nelfo viser til notat fra NVE vedrørende forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet (Høringsdokument 6-2018).

Med utgangspunkt i våre kraftressurser har Norge en unik mulighet til å realisere ny grønn verdiskaping og redusere klimagassutslippene. Nettselskapene vil i den forbindelse spille en nøkkelrolle. Nettselskapene bør tilrettelegge for økt bruk av elektrisitet, enten veksten relaterer seg til ny næringsvirksomhet, elektrifisering av dagens fossile energibruk eller vekst i befolkningen. Dersom nettselskapene lykkes med dette, vil forbruksøkningen bidra til mer effektiv utnyttelse av planlagte nettinvesteringer. En høyere og mer effektiv bruk nettet vil redusere enhetskostnadene for transport av elektrisitet, noe som igjen skaper insentiver til ytterligere grønn vekst og reduserte klimagassutslipp fra fossile alternativer.

Det foreslåtte regelverket for anleggsbidrag vil gi større pris- og lokaliseringssignaler til kundene i nettet. Nelfo frykter imidlertid at signalene vil bli så sterke at kundene vil velge alternativer til nettilknytning. Alternativene vil enten kunne være å benytte alternativer til elektrisitet eller å etablere ny næringsvirksomhet utenfor Norge. Således kan det foreslåtte regelverket skape barrierer for en ønskelig klimavennlig omlegging av norsk økonomi.

I det nedenstående redegjør vi for våre merknader til de konkrete endringsforslagene til NVE.

Anleggsbidrag må ikke bli en barriere for grønn omstilling

Ifølge høringsnotatet skal det investeres 140 milliarder kroner i nettet frem til 2025. Det kan potensielt øke nettleien med 30 %. Dersom vi evner å utnytte den nye nettkapitalen til nytt forbruk, vil de samlede nettkostnadene fordeles på flere kWh og flere kunder, noe som igjen vil redusere veksten i nettleien.

Ifølge en medlemsundersøkelse hos Energi Norge er over 50 % av de planlagte nettinvesteringene i regional- og distribusjonsnettet knyttet til nytt forbruk. Slike investeringer skal ifølge NVEs høringsforslag som hovedregel finansieres med anleggsbidrag fra og med 2019. Nelfo er redd for at krav om bruk av anleggsbidrag vil redusere insentivene til å etablere nytt forbruk i Norge, noe som igjen vil dempe vår økonomiske vekst og overgangen til bruk av elektrisitet til erstatning for fossile brensler.

En annen utfordring ved overgangen til absolutte krav om anleggsbidrag er at nye kunder fra 2019 både må betale for egne kundespesifikke investeringer, samtidig som de gjennom nettleien må dekke alle andre nettabonnenters kundespesifikke kostnader som allerede ligger inne i nettkapitalen. En slik dobbeltfakturering av nye kunder i nettet vil være et hinder for elektrifisering og grønn verdiskaping.

Nelfo støtter imidlertid bruken av moderate anleggsbidrag for å skape insentiver til å allokere nytt forbruk til områder med mye ledig nettkapasitet. Men signalet må ikke bli så sterkt at man velger å legge forbruket til Sverige eller andre land som ikke har tilsvarende krav. Lokaliseringssignalet må ikke jage initiativer til verdiskaping ut av landet.

I forbindelse med at transportsektoren elektrifiseres er det behov for å bygge ut hurtiglade-stasjoner og landanlegg i kysttrafikken som krever høy kapasitet i distribusjonsnettet. Denne infrastrukturen er nødvendig for at Norge skal nå de politiske målene om å fjerne utslippene fra transportsektoren. Vi tror derfor at deler av nettinvesteringene til elektrisk transport bør kunne legges inn i nettkapitalen, da disse anleggene sikrer samfunnet ønskede klimagevinster.

Nelfo er positive til moderate anleggsbidrag i transmisjon- og regionalnett

Ifølge høringsdokumentet ønsker NVE å bidra til at nettariffer og anleggsbidrag utformes på en slik måte at kundene får sterkere og riktigere pris- og lokaliseringssignaler. I utgangspunktet er Nelfo positive til både pris- og lokaliseringssignaler, men vi mener imidlertid at hensyn til klima og verdiskaping også må ivaretas når man fastsetter krav til utforming av anleggsbidrag som skal gjelde alle kunder i nettet.

Nelfo er således positive til de unntaksregler som NVE foreslår å innføre for anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnettet. Unntaksreglene vil sikre at anleggsbidraget er mindre enn 50 % av anleggskostnaden. NVE bør imidlertid vurdere om den foreslåtte reduksjonsfaktoren på 0,5 kan økes for bedre å balansere hensynet til grønn verdiskaping med ønsket om et riktigere pris- og lokaliseringssignal.

Nelfo støtter ikke et krav om høye anleggsbidrag i distribusjonsnettet

Kundene i distribusjonsnettet består i hovedsak av mindre næringskunder og husholdninger. Disse kundene er langt mindre følsomme for nettariffer og anleggsbidrag enn kundene i transmisjons- og regionalnettet. Således vil de i mindre grad respondere på de pris- og lokaliseringssignaler som NVE ønsker å skape gjennom krav til anleggsbidrag. Husholdningene vil bygge sine hus ut ifra nærhet til arbeid, skole, familie, etc. Beslutningen om å bygge en bolig vil som regel fattes helt uavhengig av kapasitetstilstanden i overføringsnettet. Det samme gjelder næringsvirksomhetene. Butikkene, verkstedene og kontorbyggene vil uansett plassere sine bygg der man sikrer seg best tilgang til kunder og ansatte.

Hvert år bygges det over 30 000 boliger og nesten 6 millioner m² yrkesbygg i Norge. Mange steder vil denne utbyggingen kreve nettførsterkninger, og for de kundene som utløser investeringene vil kravet om anleggsbidrag oppleves som helt tilfeldig. Anleggsbidraget vil skape en enorm misnøye for dem som blir belastet, særlig hvis det er snakk om enkelthus-holdninger.

Nelfo er altså kritiske til NVEs forslag om krav til anleggsbidrag i distribusjonsnettet. Vi mener likevel ikke at kundene skal kunne stille helt urimelige krav til tilknytning, kapasitet og kvalitet. Investeringskostnader som går utover et nivå som oppfattes som rimelig fra et samfunnsmessig ståsted bør etter vår mening dekkes av den enkelte kunde.

Det bør være større grad av utjevning av investeringskostnadene i distribusjonsnettet enn det NVE legger opp til i sitt forslag til regelverk. NVE foreslår riktignok krav til bruk av 10-års-regelen, men også denne gir urasjonelle insentiver til tilpasninger innenfor og utenfor 10-års-perioden. Videre vil kunder som utløser nyinvesteringer i nettet uansett måtte forskuttere hele nyinvesteringen, frem til ytterligere kunder kommer til. De økonomiske betingelsene for nettilknytning vil således fremstå som svært uforutsigbare, der den første kunden som utløser en nettinvestering kun kan håpe på en gradvis og delvis tilbakebetaling av deler av anleggsbidraget de påfølgende 10 årene. Denne 10-års prosessen vil for øvrig kunne vise seg å bli kostbar å administrere for nettselskapene.

Nelfo støtter imidlertid opp om NVEs ønske om å etablere en mer enhetlig praksis for anleggsbidrag i Norge, men vi mener altså at man bør tilstrebe en høyere grad av utjevning. Dette kan gjøres ved å benytte et bunnfradrag som sikrer nettilknytning uten anleggsbidrag for alle vanlige tiltak. For å unngå at eksisterende kunder skal betale for alle nyinvesteringer bør nettselskapene fortsatt ha anledning til å kreve tilknytningsgebyr som kan øremerkes kundespesifikke nyinvesteringer i nettet.

Nelfo støtter endringsforslag vedrørende tariffer for innmating av produksjon

I høringsdokumentet redegjør NVE også for et forslag om å endre beregningen av fastleddet for innmating av produksjon. I korte trekk innebærer forslaget at alle produsenter skal betale et fastledd fastsatt på grunnlag av faktisk innmating, noe som vil gi økt likebehandling av produsenter uavhengig av produksjonsteknologi. Nelfo støtter dette forslaget fullt ut.

NVE viser selv til at produsenter med lav brukstid kommer dårlig ut med dagens modell for fastsettelse av nettariffens fastledd. Med ny modell vil produsenter av vindkraft og solkraft få en nettleie som ikke gir uheldige insentiver til å strupe produksjonen i perioder med høy tilgang på vind/sol. I tillegg ønsker vi å påpeke at produsenter av regulerbar vannkraft i større grad ønske å tilpasse sin produksjon til endringer i kraftforbruk og variasjoner i vind- og solkraftproduksjon, ettersom de nå ikke vil bli straffet for det gjennom nettleiens fastledd.

Nelfo etterlyser flere gulrøtter som supplement til anleggsbidrag

Som beskrevet i det ovenstående er Nelfo kritiske til flere av forslagene til endringer i regelverket for anleggsbidrag. Vi er positive til en mer enhetlig praksis, men mener at denne bør basere seg på bruk av bunnfradrag, gjerne i kombinasjon med tilknytningsgebyr.

Årsaken til våre innvendinger er at vi tror regelverket vil skape insentiver til redusert nettutnyttelse. For oss virker det som om NVE har et for ensidig fokus på å innføre krav som er forankret i mål om å redusere nettinvesteringer. NVE drøfter i liten grad utfordringen med at kravene i praksis vil fungere som vesentlige barrierer for etablering av ny industri- og næringsvirksomhet og elektrifisering av transportsektoren.

Nelfo vil derfor oppfordre til at NVE som et supplement til nettariffer og anleggsbidrag utreder mer positive virkemidler som kan stimulere til økt nettutnyttelse. Et slikt tiltak kan eksempelvis være å innføre en mulighet for nettselskap til å fastsette negative anleggsbidrag. I noen tilfeller kan negative anleggsbidrag bidra til etablering av ny produksjon eller nytt forbruk som enten øker nettutnyttelsen eller bidrar til reduserte nettinvesteringer. Øvrige kunder i nettet vil få nytte av tiltaket gjennom redusert nettleie. Likeledes bør NVE vurdere om man gjennom negative anleggsbidrag vil kunne frigjøre kapasitet hos eksisterende effektfleksible kunder dersom disse er villige til å redusere sin belastning på nettet. Et velfungerende marked for forbrukerfleksibilitet vil også redusere behovet for å investere i nett, noe som igjen vil redusere behovet for å kreve inn anleggsbidrag.

Vennlig hilsen

Nelfo

Tore Strandskog
Direktør næringspolitikk